

26 – 30 квітня. Сесія Загальних зборів НАН України

26 – 30 квітня 2004 року в м. Києві проходила сесія Загальних зборів Національної академії наук України. На засіданнях Загальних зборів головував президент НАН України академік НАН України Б.Є.Патон.

У роботі Загальних зборів НАН України взяли участь: Прем'єр-міністр України В.Ф.Янукович; Голова Верховної Ради України академік НАН України В.М.Литвин; віце-прем'єр-міністр України Д.В.Табачник; Міністр освіти і науки України академік НАН України В.Г.Кремень; голова Рахункової палати України В.К.Симоненко; голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти С.М.Ніколаєнко, інші офіційні особи, а також 121 дійсний член і 242 члени-кореспонденти НАН України, представники наукових установ НАН України, міністерств і відомств України, громадських організацій, преси.

Перед початком сесії Прем'єр-міністр України В.Ф.Янукович оголосив вітання Президента України Л.Д.Кучми на адресу Загальних зборів НАН України. Президент НАН України академік НАН України Б.Є.Патон висловив щиру вдячність главі держави за теплі привітання.

Президент НАН України академік НАН України Б.Є.Патон виступив з доповіддю "Про підсумки звітного періоду та основні завдання з підвищення ефективності діяльності НАН України".

Після проголошення доповіді слово було надано Прем'єр-міністру України В.Ф.Януковичу.

До учасників сесії звернувся з промовою Голова Верховної Ради України академік НАН України В.М.Литвин.

В обговоренні доповіді взяли участь академіки НАН України Я.Д.Ісаєвич; С.І.Пирожков, Я.С.Яцків, М.З.Згуровський, В.В.Гончарук; члени-кореспонденти НАН України Л.Г.Руденко, Б.В.Гриньов, А.М.Гольцев, П.І.Андон, А.Г.Загородній, З.Т.Назарчук, Г.А.Скрипник, С.О.Довгий, Б.М.Данилишин, В.П.Бабак, Г.Г.Полікарпов, Е.М.Лібанова; голова ЦК профспілки працівників НАН України А.І.Широков; стипендіат НАН України для молодих вчених к.ф.-м.н. Н.А.Калинюк.

У доповіді та виступах відзначалося, що у 2003 році вчені Академії досягли вагомих результатів у багатьох сферах природничих, технічних і соціогуманітарних наук.

Зазначалося, зокрема, що протягом звітного періоду відбулися певні позитивні зрушення в забезпеченні життєдіяльності Академії. Суттєво збільшилися видатки Державного бюджету на її наукові дослідження, зросла заробітна плата працівників. Стабілізувалася кількість працюючих у наукових установах, в тому числі наукових співробітників, а також показники діяльності аспірантури і докторантури. Збереглася динаміка поповнення Академії молодими спеціалістами. Тіснішою та більш плідною стала інтеграція академічних інститутів і вищих навчальних закладів.

Було наголошено, що криза в науковій сфері набула ознак певного пом'якшення. Це висунуло на перший план необхідність напрацювання конкретних заходів з підвищення ефективності роботи Академії.

Підкреслювалось, що важливим завданням Президії НАН України повинно стати обґрунтоване визначення основних наукових напрямів на рівні відділень Академії та кожної установи. Вже протягом цього року треба здійснити ретельний перегляд тематики наукових досліджень, оцінку їх рівня та перспектив отримання вагомих результатів, внести необхідні зміни до тематичних планів та бюджетних пропозицій на 2005 рік.

Наукове забезпечення вирішення загальнодержавних проблем було й залишається одним з найважливіших завдань Академії та її Президії. Водночас наголошувалось, що потенціал Академії все ще недостатньо використовується для розробки програмних документів стратегічної ваги, адже існує чимало винятково важливих для України питань, які потребують об'єктивного наукового аналізу та вироблення ґрунтовних пропозицій.

Вимагає значного посилення і роль регіональних наукових центрів Академії у науковому забезпеченні соціально-економічного та технологічного розвитку регіонів.

Було підкреслено, що попри певні позитивні зрушення в такому важливому напрямі роботи, як інноваційна діяльність, в цій сфері є чимало недоліків і невикористаних можливостей. Значний резерв посилення інноваційної діяльності – налагодження співпраці з промислово-фінансовими групами, виробничими бізнес-структурами. Важливим завданням є формування розвиненої інноваційної інфраструктури.

На Академію покладено відповідальні завдання, пов'язані з організацією діяльності технологічних парків, зокрема, з вирішенням питань більш ефективної участі інститутів Академії в діяльності наявних технопарків, повнішого використання їх можливостей для реалізації дійсно прогресивних інновацій.

Стосовно видавничої діяльності було зауважено, що вона значно активізувалася. Разом з тим подальший її розвиток потребує більш обґрунтованої підготовки планів видання наукових праць, зокрема за рахунок державного замовлення, посилення контролю за виконанням цих планів.

Зазначалось, що у питанні кадрового забезпечення наявні обсяги підготовки кандидатів і молодих докторів наук не відповідають сучасним потребам Академії, особливо у сфері природничих і технічних наук.

Є гостра потреба у виробленні заходів щодо вдосконалення та подальшого розвитку в Академії грантової та стипендіальної форм підтримки молодих учених. Слід також домогтися збільшення плану прийому до аспірантури за державним замовленням.

Наголошувалось, що протягом звітнього періоду проводилася системна робота з фінансового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення наукових досліджень. Річний план бюджетного фінансування Академії на 2003 рік було виконано практично на 100 %.

Було підкреслено, що при формуванні бюджетних запитів Академії на 2005 і наступні роки необхідно більш ретельно враховувати потреби забезпечення всіх напрямів діяльності Академії та її бюджетних установ. Структура відповідних пропозицій потребує суттєвого удосконалення, а їх обґрунтування – значного підвищення якості.

Найсерйозніша увага має бути приділена забезпеченню ефективного використання наукового обладнання, в тому числі й того, що буде придбано за імпортом у цьому році.

І в доповіді Б.Є. Патона, і у виступах учасників сесії порушувалися проблеми інформаційного забезпечення. Безумовно, пріоритетним завданням у цій сфері залишається поліпшення комплектації наукових бібліотек Академії. Водночас висловлювалися думки і про те, що можливості сучасних засобів наукових комунікацій, оперативного доступу до світових інформаційних ресурсів, подання власної наукової продукції та баз даних в електронному просторі реалізуються в наукових установах НАН України досить повільно. Лише половина з них мають Інтернет-сервери, а інформація, яку розміщено на діючих сайтах інститутів, в багатьох випадках є вкрай обмеженою.

Не обійшли увагою учасники сесії також і питання підвищення ефективності міжнародних наукових зв'язків, інтеграції академічних інститутів і вищих навчальних закладів, соціально-побутового забезпечення працівників Академії, а саме: закріплення в академічних установах молодих науковців, створення належних умов життя самотнім членам Академії похилого віку, поліпшення медичного обслуговування науковців, удосконалення роботи апарату управління, забезпечення фінансової дисципліни, ефективності цільового використання бюджетних коштів, майна, дотримання вимог чинного законодавства та Статуту НАН України.

р.

І в доповіді, і у виступах учасників обговорення підкреслювалось, що перед Національною академією наук стоять винятково важливі і відповідальні завдання. Саме тому необхідно розробити конкретну, виважену програму діяльності на наступний період. Створення такої програми та наполеглива реалізація запланованих заходів повинні стати найважливішим завданням нового складу Президії, секцій та відділень, всіх наукових установ і організацій Академії.

Президент НАН України академік НАН України Б.Є.Патон відповів на запитання, що надійшли до президії Загальних зборів НАН України.

Сесія загальних зборів розглянула питання "Про створення в структурі НАН України Відділення ядерної фізики та енергетики", яке було затверджено одноголосно відкритим голосуванням. Крім того, Сесія одноголосно затвердила Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2003 р.

Академік НАН України Б.Є.Патон вручив групі вчених дипломи лауреатів премій імені видатних учених України і тепло поздоровив лауреатів.

На цьому засіданні сесії Загальних зборів НАН України було оголошено закритим.

30 квітня 2004 року Загальними зборами НАН України згідно з її Статутом обрано дійсним членом (академіком) НАН України І.М. НЕКЛЮДОВА з спеціальності "Радіаційне матеріалознавство".

Загальними зборами НАН України строком на 5 років обрано:

першим віце-президентом—головним ученим секретарем НАН України — академіка НАН України А.П.ШПАКА ;

віце-президентами НАН України — академіків НАН України І.Ф. КУРАСА, А.Г.НАУМОВЦЯ, В.Д.ПОХОДЕНКА.

Членами Президії НАН України обрано академіків НАН України

С.А.АНДРОНАТІ, О.Ф.ВОЗІАНОВА ,М.І.ДОЛІШНЬОГО , М.З.ЗГУРОВСЬКОГО, В.Г.КРЕМЕНЯ, В.В.ПИЛИПЕНКА, В.П.СЕМИНОЖЕНКА, В.В.СКОПЕНКА, В.А.СМОЛІЯ, В.Я.ТАЦІЯ , П.П.ТОЛОЧКА, В.П.ШЕВЧЕНКА, Я.С.ЯЦКІВА.

Академіками-секретарями відділень — членами Президії НАН України затверджено академіків НАН України:

І.В.СКРИПНИКА, І.В. СЕРГІЄНКА, А.Ф.БУЛАТА, В.М. ЛОКТЕВА, В.М.ШЕСТОПАЛОВА, І.К. ПОХОДНЮ, Б.С.СТОГНІЯ, І.М.НЕКЛЮДОВА, В.В ГОНЧАРУКА, С.В.КОМІСАРЕНКА, Д.М.ГРОДЗІНСЬКОГО, В.М.ГЕЄЦЯ, О.С.ОНИЩЕНКА, В.Г.СКЛЯРЕНКА.

Прес-центр НАН України